

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., ŠT. 40 — CENA 10 DIN
PONEDELJEK, 25. JANUARJA 1960

MLADINA SE PRIPRAVLJA

Vsako leto, ob vsaki zimski sezoni, je več in več mladine, ki se v raznih večernih šolah ali krajših tečajih in seminarjih pripravlja za prevzem novih dolžnosti v proizvodnji, v družbenih organizacijah in organizacijah. Tudi letošnji zimski čas mladina koristi za pridobivanje novega znanja.

Najvažnejši korak za usposabljanje mladine je bil v tej sezoni storjen s političnimi šolami. V jeseni so namreč začele z delom politične mladinske šole pri vseh občinskih komitejih LMS. Te šole obiskuje 240 mladincev in mladink. Prav tako je precej mladih članov Zveze komunistov med slušatelji političnih šol pri občinskih komitejih ZKS. Veliko število mladine se udeležuje raznih tečajev in drugih oblik izpopolnjevanja. Na tečajih za kvalifikacije, ki so jih organizirali v Železnici na Jesenicah ter v kranjskih tovarnah Iskra in Planika je prav tako večina mladine. Podobne informacije smo dobili tudi na delavskih univerzah, kjer je med slušatelji raznih predavanj od 70 do 80 odstotkov mladine.

Mimo tega organizirajo mladinske organizacije tudi svoje oblike izobraževanja. Tako je na primer mladinski odsek pri planinskem rduštvu v Radovljici organiziral lani 9 predavanj. Trideset mladincev in mladink pa je obiskovalo tromesečno politično šolo. V Trzinu so organizirali poseben seminar za mlade mojstre, ki ga obiskuje 30 mladincev in mladink. V Kranju so mimo mladinske večerne politične šole, v kateri je 40 slušateljev, organizirali tudi dva seminarja, in sicer na Gimnaziji in na Tekstilni šoli.

Tako in podobno usposabljanje omogoča mladini, da se vse močnejše uveljavlja v družbi. Starejši delavci v tovarnah in zadrugi na vasi se hitro osvobodijo starokopitnih miselnosti in nezaupanja do mladine (dasi je tega še zmeraj dovolj!) in z vse večjim zaupanjem odstopajo svoja mesta mlajšim. Samo v kranjski občini, kjer je nekaj nad 1500 mladine organizirane v mladinskih organizacijah, so lani sprejeli v vrste Zveze komunistov 260 mladincev in mladink. Precej mladine je že tudi v samoupravnih organih, in drugih odborih. Sedaj so pred nami znova volitve v sindikalne odbore, v delavske vse in upravne odbore v podjetjih itd. Verjetno se bo tudi tu letos pokazalo še večje zaupanje mladim ljudem. Mladina vsekakor to zasluži in se na nove dolžnosti tudi zavestno pripravlja.

K. M.

S proslave ob 10-letnici delavskega sveta v Iskri OBLETNICA DELOVNIH ZMAG

Kranj, 24. januarja. — Včeraj je bilo v Iskri že vse dopoldne praznično razpoloženje. Vsakdo se je spraševal, kaj imajo. »Deset let delavskega samoupravljanja«, je visel napis sredi tovarniškega dvorišča.

Danes so delavci prenehali z delom že ob 13. uri. Vsi so se zbrali v velikem prostoru splošne montaže. Menda jih je prišlo nad 2000. Prišli so vsi, da proslavijo 10. obletnico delavskega sveta.

Svečano proslavo je otvoril predsednik sindikalne organizacije tovariš Pavel Rink. »V začetku obdobja v letu 1950 so se ustanovili na Gorenjskem samo štirje delavski sveti in to v tovarni Sava, Železnici na Jesenicah, Inteksu in v Iskri. Danes je v Iskri že osmi delavski svet, ki uspešno vodi gospodarsko in družbeno politiko podjetja. Preko strokovnih tečajev si je pridobilo kvalifikacijo nad 280 delavcev. V or-

gane upravljanja je bilo v desetih letih izvoljeno v Iskri 778 članov kolektiva. V 10 letih se je proizvodnja dvignila za približno osemkrat, medtem ko se je dvignila produktivnost kar za petkrat.

Tovarna Iskra je od leta 1950 pa do danes zgradila na Zlatem polju, Planini in pri Vodovodnem stolpu 485 stanovanj, v gradnji pa jih je še 70. Razen tega smo odprli počitniški dom v Ankaranu, letos pa bomo odprli še počitniški dom v Medveji. V okviru podjetja imamo organiziran topli obrok. Z avtobusi prevažamo na delo in iz dela preko 1000 delavcev. Pomagamo sindikalni organizaciji z denarnimi sredstvi za kulturno razvedrilo naših delavcev itd.

Če pogledamo po desetih letih, od leta 1950, pa do konca leta 1959, razmerje med številom zaposlenih in povečanjem proizvodnje na enega zaposlenega, ugotovimo da smo imeli leta 1950 zaposlenih 1755 delavcev in smo proizvedli na 1 zaposlenega 529.000 dinarjev, medtem ko smo imeli v letu 1959 zaposlenih 3190 in smo na enega delavca v tem letu proizvedli 2 milijona 600.000 dinarjev.

Na osnovi analize razvoja industrije je bil izdelan 10-letni perspektivni načrt, ki predvideva skupno z vsemi obrati bruto produkt 47,8 milijard dinarjev, kar pomeni, da se bo povečala proizvodnja za približno 680 odstotkov.

Danes ko praznujemo v našem podjetju 10-letnico delavskega sa-

moupravljanja se moramo zavedati, da leži na ramenih delavskega razreda velika odgovornost. Ohraniti moramo tisto, za kar so v revoluciji izginjale cele generacije.

To je poudaril v svojem referatu sedanji predsednik delavskega sveta v Iskri, tovariš Jože Mihelič.

Kulturni program na proslavi je izvajal orkester Glasbene šole s solisti iz Ljubljane. Kot gost je nastopil tudi član Mestnega gledališča iz Ljubljane, recitator Jože Tiran.

Po programu je sledila še slavnostna seja delavskega sveta.

M. Ž.

Aktiv ZB v tovarni „Tiskana“ v pomoč borcem in družbenemu upravljanju

Pred dnevi je bil občni zbor aktiv Zveze borcev v tovarni „Tiskana“ v Kranju. Zadnja leta so se namreč razen osnovnih organizacij osnovali tudi aktiv v nekaterih večjih podjetjih. Tako imamo danes v Kranju take aktivne v štirih podjetjih, in sicer v Iskri, Tiskani, v Savi in v Inteksu.

Aktiv ZB v Tiskani ima 174 članov, kar pomeni, da se uvršča v okvir krajevnih organizacij. Toda pomen te organizacije ni samo

v številčnosti, marveč predvsem v pestri dejavnosti. Lani so organizirali zdravstveni pregled vseh bivših borcev njihovega kolektiva, poskrbeli so za enotedenski oddih na morju za vse člane in pomagali borcem pri uveljavljanju delovne dobe, pri dodatkih na prejemke, pri pokojninskih vprašanjih itd. Vzpostavljajo s tem je aktiv Zveze borcev skrbel za svoje člane tudi pri urejanju drugih socialnih razmer, stanovanjskih vprašanj, pri stro-

kovnem usposabljanju in pri delovanju ustreznih delovnih mest. Tako je lani prejel aktiv 24 prostov za stanovanje. 16 borcev je stanovanje že prejelo, ostalih 8 proslincev pa bo dobilo stanovanje letos, oziroma do prihodnjega leta. Razen tega je aktiv sodeloval na vseh proslavah v občini, na Jelovico pa so poslali celo svojo patrolo. Prav tako so lani organizirali obisk v partizansko vas Gaberje pri Novem mestu, kjer so obdarili tamkajšnje otroke padlih borcev, pionirsko organizacijo in organizacijo ZB z darili v skupni vrednosti 128.000 din. Obiskali so tudi vse partizanske družine iz časa NOB. V zadnjih novoletnih praznikih so to vas znova obiskali. Z njimi je šel tudi zdravnik dr. Hribenič, ki je tamkajšnje prebivalce brezplačno zdravstveno pregledal, za kar so jim bili v tej zakotni vasi zelo hvaležni.

Na občnem zboru aktivna so ugotovili tudi, da so bili taki uspehi možni zato, ker so imeli vso pomoč od uprave podjetja in samoupravnih organov. Po njihovih ključkih je razvidno, da bo prav tako živahna tudi njihova letošnja dejavnost.

-I. c.

Milijoni, o katerih premalo razmišljamo

Socialno in zdravstveno zavarovanje našega prebivalstva iz leta v leto izpopolnjujemo in izboljšujemo. Gradimo nove bolnišnice, zdravstvene domove, ambulante itd. Zdravniki in zdravstveno osebje nudi v teh ustanovah našim delovnim ljudem zdravstveno pomoč v tistem obsegu in na tisti višini, ki jo naša družba zahteva.

Uspehi na tem področju so neoporečni. Toda hkrati s tem zadovoljstvom se vsiljuje tudi druga, zaskrbljujoča stran — hudo naraščanje izdatkov za to službo. Naj zadostuje samo podatek iz našega okraja. Leta 1953 so celotni izdatki za socialno in zdravstveno službo znašali 530 milijonov dinarjev. Lani pa so bili ti izdatki več kot trikrat večji in so dosegli milijardo in 672 milijon dinarjev. Letos pa je za to predvidenih že 2.070 milijonov.

Ta problem je postal tako pereč, da so o njem začeli razpravljati zvezni organi in predvidevajo, da bo to vprašanje kaj kmalu prišlo pred Zvezno ljudsko skupščino.

V bistvu gre za to, da v socialni in zdravstveni službi nismo dosegli pravega odnosa do družbenih sredstev. O tem je govorilo tudi pismo CK Slovenije, to je pred dnevi ugotovil tudi občinski plenum ZKS v Kranju itd. Kolektivni te ustanove se premalo zavzemajo za odkrivanje rezerv, za iščeno, za boljše organizacijo, ki naj bi prispevala k zmanjšanju izdatkov itd. Hkrati pa tudi zavarovalci oziroma proizvajalci kot neposredni plačniki teh ogromnih izdatkov zelo malo razmišljajo o milijonih, ki jih trošijo v ta namen. Primer: Zaradi vse večjih izdatkov za socialno-zdravstveno službo je predpisan ključ, po katerem morajo podjetja, ki prekorarjajo določeni odstotek bolezni med svojim delavstvom, plačevati poseben prispevek. Tako so podjetja našega okraja lani vplačala 260 milijonov dinarjev tega prispevka. Toda nikjer niso delavski sveti posebej o tem razpravljali. Plačevanje rednega in izrednega prispevka je že vkoreninjeno kot nujno zlo. Administracija ga avtomatično plačuje. Zato pa delavci in zavarovalci gledajo na dobrino iz tega sklada kot na nekaj »od zgoraj« in se ne zavzemajo za to, da bi zmanjševali izdatke itd.

V tem je glavni ključ vprašanja. Dosedanje razprave so težile k temu, kako ekonomsko zainteresirati za izboljševanje teh razmer same proizvajalce kot neposredne plačnike, kolektive socialno zdravstvenih ustanov, zavarovalce, in komunalne skupnosti v celoti.

Tudi v našem okraju so že večkrat govorili o teh problemih. Obstajajo predlogi, da naj bi zavarovalci oziroma koristniki prispevali del stroškov; dalje, naj bi zavarovaneč plačal določeni odstotek stroškov za zdravila, prispeval stalni znesek za zdravniški

recept in podobno. V kolikor imajo te zamisli dober cilj — vzpodbuditi zavarovalce k ekonomičnosti, pa imajo tudi negativne strani in mišljenja so deljena. Hkrati so predlogi o tem, kako naj bi zainteresirali ljudske odbore oziroma občine za reševanje teh problemov. Zelo močne so težnje, naj bi dali večjo samostojnost zdravstvenim zavodom v občinah, še večjo povezano naj bi iskali z občinskimi ljudskimi odbori in podobno. V našem okraju je bilo sodelovanje z občinskimi ljudskimi odbori in organi socialnega zavarovanja že doslej dokaj dobro. Okrajni zavod je na primer lani imel za 198 milijonov več dohodkov kot izdatkov (prav zabavljivo poseben povišani stopnji prispevkov nekaterih kolektivov), ki jih je določil za investicije pri letošnjih gradnjah zdravstvenih objektov. Toda v vseh občinah, kjer so te gradnje predvidene, so tudi občinski ljudski odbori pripravljali prispevati del sredstev. Tako bodo lahko zelo razširili obseg gradenj in zgradili kot predvidevajo, nove zdravstvene domove v Trzinu in na Jesenicah, novo zdravstveno postajo v Kranjski gori ter razširili in preuredili zdravstvene prostore v Radovljici, na Bledu, v Železnikih in drugod. Pomoč in razumevanje občinskih organov je torej dokajšnja.

Taki in oodpni so problemi. O tem so govorili na raznih orcanih v okraju, v republiki in v državnem merilu. V tem okviru je pričakovati tudi ustrezne ukrepe, ki naj bi združili napore od najvišjih organov do ljudskih odborov, delovnih kolektivov in do narodnega zavarovanja v enotni napor, za nenehno nadaljnjo izboljševanje te službe ob vzporednem zmanjševanju izdatkov in koriščenju teh dobrin, le tam in takrat, kadar so v resnici potrebna.

K. M.

V soboto je delovni kolektiv Iskre praznoval 10-letnico delavskega samoupravljanja

Konference osnovnih organizacij Zveze komunistov

Konference osnovnih organizacij Zveze komunistov so v polnem teku. Pretekle dni so imeli konference komunisti na Gimnaziji v Kranju, v gumarski šoli, v organizaciji Kranj center I, v Trbojah in v Goričah. Prav tako je bila konferenca osnovne organizacije ZK na Koroški Beli, v Srednji Dobravi, v Radovljici I, in IV, v tamkajšnji tovarni Almir, v tovarni Alpina v Zireh, v Fobračevem in drugod. Prihodnje dni so na vrsti konferen-

ce v radovljiški občini, v Kranju, Železnikih in v drugih krajih.

Dosedanje konference so pokazale, da so naloge VII. kongresa ZKS in resolucija IV. kongresa ZKS dokaj prodrle med članstvo in da se podane smernice uveljavljajo v praktičnem delu na terenu. To je razbrati iz obširnih in dobro pripravljenih poročil in razprav na teh konferencah.

-I. c.

V splošni montaži Iskre se je zbralo na proslavi nad 2000 članov delovnega kolektiva

Bogat spored dela naše mladine

Radovljica, 24. januarja. — V Grajskem dvoru v Radovljici je bilo včeraj posvetovanje vseh predsednikov in sekretarjev občinskih komitejev Ljudske mladine našega okraja. Pogovorili so se o načinu dela mladinskih vodstev v občinah. Delo mladinskih organizacij je bilo lani zelo živahno in uspešno. To so pokazale tudi občinske konference. Letošnji programi dela še več obetajo. Tako predvideva mladina našega okraja tudi letos razne lokalne delovne akcije. Se bogatejši pa so programi na področju ideološke dejavnosti. V vseh občinah predvidevajo mladinske politične šole, več seminarjev, debatnih grup in podobno. Tudi programi dela društvenih komisij mnogo obetajo.

Na posvetovanju so prav tako govorili o nekaterih kadrovskih zadevah, o delu osnovnih mladinskih organizacij in še posebno o sodelovanju z drugimi organizacijami in društvi, kar so smatrali kot veščino pri izpolnjevanju postavljenih nalog.

r. r.

DELO AKTIVA KOMUNISTOV PROSVETNIH DELAVCEV NA BLEDU

Aktiv komunistov prosvetnih delavcev blejske občine je imel minuli petek tretje redno posvetovanje. To pot so prosvetni delavci razpravljali največ o pomenu družbene vzgoje mladine in o notranjem življenju v šolskem kolektivu. V minulem obdobju se je zlasti povečala dejavnost pionirskih organizacij na nekaterih šolah, predvsem na Bledu. S pomočjo učiteljskih kolektivov in družbenih organizacij v občini pripravljajo v raznih krajih organizacijo novih oblik dela z mladino, med drugim tudi ustanovitve pionirskih proizvodnih združenj.

Na posvetovanju so sprejeli tudi program dela za prihodnje. Že ob pričetku drugega polletja bodo uvedli na Bledu redem študij posebej za prosvetne delavce. Predvidoma bodo obravnavali najprej družbeni plan okraja Kranj, za tem bodo proučili družbeno samoupravljanje in probleme naše prosvetne in kulturne politike.

j b

GRADNJA DOMA V OSPREDJU

Pred dnevi je gasilsko društvo v Podlublju nad Trzicem imelo redni letni občni zbor. Najbolj živahna razprava je bila okoli gradnje novega gasilskega doma, ki ga je letu in to večinoma s prostovoljnimi pričetki društvo graditi v minulem delom in samoprispevki prebivalstva. Letos bodo storili vse, da bi gradnjo čimprej dokončali. Gasilsko društvo v Podlublju ima precej zaslug za splošno delovno razgibanost v tem kraju, ne samo med starejšimi, pač pa tudi med mladino in pionirji.

-a a

iz naših krajev

142.000 km BREZ KARAMBOLA IN POPRAVILA

KRANJ, 24. januarja. — Sekretar Sveta za zdravstvo Slovenije dr. Anton Ravnikar je v imenu mednarodne UNICEF v soboto, 23. januarja izročil posebno odlikovanje vozniku Valentinu Gorjancu iz Kranja. Imenovani, polnih devet let vozi avtomobil UNICEF pri Otroškem dispanzerju v Kranju. V tem času je prevozil 142.000 km brez najmanjše nezgode ali karambola in brez generalnega popravila. Zato ga je ta mednarodna organizacija odlikovala za vestno vzdrževanje vozila in za previdno vožnjo. Svečani izročitvi odlikovanja so prisostvovali tudi predstavniki zdravstvenih organizacij okraja in občine Kranj.

PRVA SEJA OBČINSKEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV NA BLEDU

V petek zvečer je bilo na Bledu prvo posvetovanje novo izvoljenega občinskega sveta svobod in prosvetnih društev blejske občine. Ker je v občini najbolj razširjena amatersko-igralna dejavnost, mimo tega pa so pomembne tudi izobraževalna, klubska in glasbena dejavnost ter knjižničarstvo, so na tej seji izvolili sossve, ki naj bi se posebej ukvarjali s pospeševanjem in širjenjem teh vrst kulturnega dela. Člani občinskega sveta so sprejeli tudi program dela in določili odgovorne tovariše za te dejavnosti. Soglasno je bilo tudi sklenjeno, naj bi v poletni sezoni izvedli kulturni teden, ki bi bil hkrati nekakšna revija dela vseh društev in svobod v občini. Za to priložnost naj bi društva predstavila občinstvu najbolj uspeša dela sezone.

ŠPORTNI DAN OB ZAKLJUČKU PRVEGA POLLETJA

Dijaki jeseniške Tehniške srednje šole so izkoristili zadnji dan letošnjega prvega polletja za zimski šport. Izvedli so sanjske tekme pod Golico in smučarske tekme na Črnom vrhu. Razen dijakov omenjene šole so zadnji dan pouka izkoristili tudi učenci jeseniške osemletke, ki so organizirali množično sankanje. Na snežnih poljanah v jeseniški okolici se je pomerilo okrog tisoč dijakov in učencev jeseniških šol.

NA TSS JESENICE OB POLLETJU DOBER USPEH

Letošnje šolsko leto deluje jeseniška tehniška šola, sedaj imenovana tehniška šola metalurške stroke, prvič kot samostojna šola, saj je bila do letošnjega šolskega leta oddelček ljubljanske tehniške srednje šole. Letos je šola prvič sprejela v I. razred dijake v starosti od 15 do 18 let, ki niso nikjer zaposleni in samo študirajo. V II., III. in IV. razredu pa so še dijaki, ki so člani delovnega kolektiva jeseniške

železarne, ali študenti drugih železarn. Vpis mladih dijakov, ki po zrelosti niso enaki dijakom ostalih treh razredov, pa je vplival na padec srednje ocene ob zaključku prvega polletja. Srednja ocena vseh štirih razredov je 3,0, medtem ko je srednja ocena I. razreda 2,3, drugega 3,0, tretjega 3,4 in četrtega 3,8. — Dijakom prvega razreda delajo predvsem težave strokovni predmeti, za katerih dojetje se niso dovolj zreli. Srednja ocena na mojstrski šoli na Jesenicah, na kateri obstaja samo še tretji razred, pa je bila ob polletju 3,56.

AERO KLUB NA JESENICAH PRED NOVIMI NALOGAMI

Aero klub Jesenice že nekaj let aktivno deluje v okviru občinskega odbora LT Jesenice. V klub je včlanjenih precej aktivnih pilotov, jadrancev, padalcev in modelarjev. Na minulem občnem zboru je članstvo kluba sprejelo obširen program dela. Le-ta predvideva za modelarje tekmovanje s hitrostnimi modeli, več tekmovanj in organiziranje tečajev. Za jadrance bodo pripravili jadralske tečaje in tekmovanja. Jadranci imajo v načrtu po 60 skokov, izšolani pa bodo tudi 15 začetnikov. Motorni piloti bodo okrepili svojo sekcijo s tremi nvoimi letalci. Se prav posebno pa se bodo letalci pripravili za počastitev 50-letnice jugoslovanskega letalstva, ki jo bodo letos proslavljali.

-a n

UČNI USPEH OB POLLETJU NA OSEMLETNI OSNOVNI ŠOLI V KRANJSKI GORI

Od 323 učencev, kolikor jih šteje osemletna osnovna šola v Kranjski gori, jih je ob polletju izdelalo 248 (76,8 odstotka). Z eno nezadostno oceno je šlo domov 37 učencev (11,4 odstotka), prav toliko pa z dvema, tremi ali več nezadostnimi ocenami. Pokazalo se je, da je učencev z eno nezadostno oceno preveč in da bo treba v tej smeri še marsikaj storiti. Povprečna ocena na šoli pa se je povzpela na 3,06, kar predstavlja realno oceno znanja, na kakršnega naletimo pri povprečnem učencu.

VSAK ČLAN V 4 ORGANIZACIJAH

V Kranjski gori je vsega skupaj 26 različnih organizacij in društev, ki štejejo skupaj 3154 članov (volilnih upravičencev je 805). To pomeni, da mora biti vsak odrasel prebivalec član v štirih organizacijah ali društvih. Ker je treba računati na 50 odstotkov pasivnih ljudi, pride praktično na enega človeka članstvo v osmih organizacijah! — Upravni odbori vseh organizacij štejejo 202 funkcije, zraven tega pa je še v organih družbenega upravljanja samo na področju Kranjske gore (potrošniški svet, šolski odbor, delavski svet in upravni odbori, združni svet) nadaljnjih 178 funkcij. SZDL in ZK si bosta prizadevali, da bi številne funkcije bolj enakomerno razdelili.

TEČAJ ZA STRELSKE INSTRUKTORJE

Ker mora imeti vsaka Strelska družina vsej enega izpranega in-

BRALCI NAM PIŠEJO

SE O TELESNI VZGOJI V ŠOLI V 9. številki našega lista smo priobčili pod naslovom: »Šolska vzgoja: ocena nezadostno« med drugim tudi poročilo o telesni vzgoji v Begunjah. Ker so bili podatki, ki smo jih dobili iz zbranega gradiva o stanju igrišč in telesne vzgoje po naših šolah morda pomanjkljivi, objavljamo tokrat dopis, ki smo ga prejeli iz osnovne šole v Begunjah.

Letno telovadišče v Begunjah uredili učenci sami pod vodstvom svojega telovadnega učitelja. Na njem imajo telovadni drog, igrišče za odbojko in košarko, urejeni prostor za skok v daljino in višino ter dovolj prostora za tekanje in za raznovrstnejše igre z žogo. S tovarno ELAN ne nameravajo stopiti v stik, od katere naj bi po omejenem napačnem pisanju dobili v uporabo za kopanje. Tovarna ELAN namreč sploh nima bazena. V Begunjah resnično obstaja majhen bazenček last gostilničarja Ivana Avsenika, ki je bil vedno toliko uvideven, da je že do sedaj nudil otrokom poleti bazen v uporabo proti vstopnini 10 din. (Op. uredništva: Podatki, ki smo jih dobili, so nekoliko starejšega izvora, zato je dopis iz Begunj povsem upravičen in tudi resničen.)

struktorja, bo Okrajni strelski odbor Kranj priredil od 31. t. m. dalje štiridnevni tečaj za strelske instruktore. Na tečaju bodo predavali znani strelski strokovnjaki iz Kranja in Ljubljane. Ker je na Gorenjskem že 47 strelskih druženj, je tak tečaj že dlje potreben, ker že vsa leta primanjkuje takih voditeljev.

-a m

ČAROBNA PALČICA KRANJSKI GORI

Ob zaključku I. polletja so učence in učenci osemletne osnovne šole v Kranjski gori uprizorili moderno pravljico Kristine Brenek »ČAROBNA PALČICA«. Delo je zrežiral J. Svobljak, preprosto, a funkcionalno sceno pa je izdelal Miloš Sodja. Ker je bila to prva predstava, ki se je izneverila tradicionalnim kraljičinam, princem, čarovnicam in podobnim figuram »dobrih starih časov«, so bila mnenja o tem, ali je smiselno uprizarjati taka dela, zelo različna. Prav to pa pravi o tem, kako konvencionalen je še okus naših ljudi, in kaže na potrebo po uprizorjanju sodobnih mladinskih del na naših podeželskih odrih. Ob uprizoritvi v Kranjski gori velja omeniti še to, da si je mlade igralce na večerni predstavi ogledalo vsega 50 ljudi. Kakšen komentar k tej ugotovitvi ni potreben. Hudo pa je odgovarjati ljudem, ki se strahujejo, čemu njihovo dvomesečno garanje, kajti svojim nalogam so bili vsi po vrsti popolnoma kos.

CESTA POD GOLICO—JESENICE JE SANKAŠKA PROGA

V minulem tednu se je cesta s Planine pod Golico do Jesenic spremenila v pravcato sankško progo. Ni bilo dneva, da bi kaka šola, podjetje ali ustanova ne organizirala tradicionalne sankške tekme. Posebno živo je na tej cesti zvečer, ko gre na stotine Jesenčanov na izlet v Planino pod Golico ali pa do »Jerce« in se nato na sankah popelje na Jesenice do ceste I. reda. Najbolj zanimiva sankška proga pa je postala omenjena cesta v soboto zvečer, ko so bile poizkušnje vožnje in danes (24. 1.), ko so bile na tej cesti mednarodne sankške tekme.

● Na Duplici pri Kamniku se pri predvajanju filma ne bo več dogajalo, da bi ob morebitni okvari na električnem vođu bila prekinjena predstava, ker bo odslej naprej kulturni dom

dobival električni tok iz centralne tovarne Stol.

● Na občinskem ljudskem obzoru v Kranju je bilo od 9. do 16. januarja 1960 devet porok.

Mladi zadružniki iz Lancovega

Aktiv mladih zadružnikov v Lancovem je letos eden izmed prvih izvedel svoj redni letni občni zbor na Gorenjskem. Razen članov in članic aktiva, sta se zbora udeležila tudi zastopnik Okrajne zadružne zveze Kranj tov. Matevž Lomčar in predstavnik Občinskega komiteja LMS Radovljica tov. Niko Mohorič. Iz poročila, ki ga je podal predsednik aktiva Janez Kunčič, in razprave je bilo razvidno, da je bilo njihovo dosedanje delo zelo pestro.

46-članski aktiv je lani napravil 380 prostovoljnih delovnih ur pri čiščenju novo urejenega nižinskega pašnika na Zgoški Ravni. Organizirali so razne izlete, med njimi tudi poučne, saj so si ogledali živinorejsko posestvo v Kočevju in nasade ribeza pri Kopru. Mnogo so govorili tudi o sklepu, ki so ga sprejeli pred tremi leti, in sicer o osnovanju gospodinjstva tečaja, za katerega se je takoj prijavilo 30 deklet, pa še do danes ni prišel z delom. Od Zavoda za napredek gospodinjstva namreč niso mogli dobiti strokovne učiteljice. Letos morajo to že sprejeto nalogo vsekakor izvršiti, saj je med mlajšimi ženami in dekletji vse večje zanimanje.

V kratkem bodo pričeli s prirejanjem predavanj iz kmetijstva in kmetijskega strojništva ter različna predavanja za splošno izobraževanje. Od KZ Lancovo bodo dobili nekaj zemlje za nasade ribeza in malin. Sploh nameravajo s kmečko zadruzo navezati tesnejše stike.

-a n

SKUPNI POSVET SINDIKATOV IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Več elastičnosti pri kulturno prosvetnem, vzgojnem in zabavnem življenju

Pred dnevi je bilo v Kranju skupno posvetovanje Občinskega sindikalnega sveta in Občinskega sveta svobod in prosvetnih društev Kranj. Nad 40 ljudi seje posvetovalo o kulturno prosvetni dejavnosti, o vzgojnem delu in o zabavnem življenju v tej občini.

Na območju občine Kranj je 5 Svobod in 18 kulturno umetniških društev v katere je vključeno skupno 2.789 članov. Lani so ta društva imela 221 predstav in 38 akademij, na katerih je bilo 68.469 obiskovalcev.

Kljub temu se dejavnost teh društev premalo čuti med delavstvom. Kulturno prosvetno življenje ni razgibano kot bi bilo lahko, vzgojna dejavnost še ni našla prave oblike dela in zato ni prodrla med množico, zlasti pa primanjkuje zabavnega življenja. Take in podobne so bile ugotovitve na posveto-

vanju. Menili so, da je treba v vsej tej dejavnosti mnogo več elastičnosti oziroma poslušati kaj ljudje želijo. Zlasti so govorili o mladini. Niso se strinjali z ocenami posameznikov, češ da današnja mladina nima veselja za oder, in za drugo kulturno-prosvetno udeleževanje. Menili pa so, da je treba najti prave oblike dejavnosti, prisluhniti težnjam mladine in to vskladiti z kulturno vzgojnimi težnjami naših društev.

Na posvetovanju so tudi menili, da bi poleg pevškega zbora F. Prešerna kazalo ustanoviti v Kranju še mladinski pevski zbor. Studijsko knjižnico, kot so predlagali, naj bi razširili in ji dali močnejšo družbeno funkcijo kot jo ima sedaj. Potrebe po pionirski in mladinski knjižnici so zmeraj večje. Društva naj bi usmerjala svojo dejavnost v klubski način dela. Taki in podobni so bili predlogi. Navzoči so zadoščili tajništvu obeh organizacij, da na podlagi posvetovanja izdelata skupne zaključke, ki jih bodo poslali vsem sindikalnim podružnicam, svobodam in kulturno-prosvetnim društvom na območju občine.

-c.

LJUDJE IN DOGODKI

Praznik prijateljske dežele

Vsako leto 26. januarja slavi Indija svoj nacionalni praznik: dan razglasitve neodvisnosti. — Leto ima ta praznik še posebne okoliščine, oziroma jubilej — minilo je namreč 10 let, odkar živi ta velika azijska dežela samostojno in neodvisno.

Ni si težko zamišljati težav, ki so spemljale Indijo v teh desetih letih. Stoletna kolonialna preteklost ji je zastupila v vsakem kotičku življenja žalostno dediščino, ki je ni bilo mogoče odstraniti v kratkem času in bo verjetno kljub naglemu napredku, ki ga doživlja, še dolgo puščala svoje sledove v tem delu azijske celine.

400-milijonsko ljudstvo, zaostalo kmetijstvo in nerazvita industrija ter letni prirastek 20 milijonov novih ljudi so vsekakor še danes — po desetih letih neodvisnosti — osnovni činitelji, ki vodijo sedanje delo in načrte za prihodnost. Indija letos dokončuje svoj drugi petletni plan; doživela je velikanski uspeh v kmetijstvu (dobila je tako imenovano bitko za žito, tako da se v deželi ne ponavljajo več tradicionalne lakote, ki so v kolonialnih časih spravile vsako leto ob življenje na desetisoče ljudi); v težki industriji je letos dogradila novo središče jeklarne industrije (ob koncu petletnega plana bo Indija proizvajala štiri in pol milijona ton jekla — dovolj za svoje potrebe in še nekaj za izvoz) in dosegla velik razvoji v vseh drugih industrijskih vejah. Vendar pa ta velikanski skok naprej doslej ni imel nobenega vidnega učinka predvsem zato, ker prebivalstvo indijskega polotoka izredno naglo narašča. Kako vsako leto nahraniti 20 milijonov novih ust, kako vsako drugo leto preskrbeti delo

za deset milijonov novih delavcev, ki so pritisnili v mesta — vse to v glavnem daje v številkah izraženemu napredku v življenjski praksi manjšo vrednost. Statistiki so tako izračunali, da se je letni dohodek Indijca v desetih letih dvignil od 52 na 65 (računano v dolarjih).

Tretji indijski petletni plan predvideva za 20 milijard dolarjev investicij. V njihovem okviru bodo še naprej odmerili večji delež težki industriji, tovarnam cementa in drugega gradbenega materiala, elektrarnam ter premetnim zvezam, to se pravi, da bodo še naprej utrjevali temelje industrializacije in z njo hkrati reševali problem brezposelnosti, na drugi strani pa bodo posvetili še večjo pozornost poljedelski proizvodnji. V načrtih so že obsežna namakalna dela, ki bodo omogočila, da žetve razsežnih pokarjnih ne bodo več odvisne od tradicionalnih suš ali poplav; zlasti pa bodo na vasi pospeševali združevanje poljedelskega prebivalstva v tako imenovanih pančajatih, vaških skupnostih. — Te imajo svojo zgodovinsko tradicijo že v preteklosti, namreč v življenju indijske vasi še pred zmago kolonializma nad indijskim polotokom. Razumljivo je, da temelji ta vrsta indijskega združništva na povsem sodobnih temeljih in da je od tradicije ostalo samo ime ter nekatere organizacijske značilnosti.

Očelna pot Indije, da si zagotovi napredek in ustvari trdno gospodarstvo tudi kot temelj neodvisnosti, se izraža predvsem v odnosih Indije do drugih dežel in z njeno pomembno vlogo v mednarodnem življenju na sploh. Indija se namreč od vsega začetka zavzema za mir in sožitje v svetu ter si ob vsakem

koraku prizadeva, da bi tudi v praksi lastnih odnosov z drugimi deželami pokazala, kako za vsako ceno želi ohraniti mir in zagotoviti prijateljske odnose s sosednimi ter z bližnjimi in daljnimi deželami. — Tako smo n. pr. videli, kako je Indija ohranila mirno kri in dala vrsto pomiritev predlogov ob sporu s Kitajsko glede meje na severovzhodu, kako si je prizadevala ob sporu s Pakistanom doseči sporazum in znesne sosedne odnose. Pa ne samo to. V Združenih narodih in ob vsaki drugi mednarodni priložnosti smo neshetokrat slišali glas Indije, ko je pred vso drugo postavljala mir in prijateljstvo med narodi. Ta načela in ta prizadevanja, ki so v bistvenih potezah enaka načelom jugoslovanske politike, so Indijo napravile tudi za eno izmed naših prijateljskih držav ter ustvarila med obema trdno vez sodelovanja v gospodarstvu, v trgovini in v kulturi ter neshetokrat tudi vez sosedništva na mednarodnem prizorišču. — Zato se ob velikem indijskem prazniku jugoslovanski narodi pridružujejo vsem tistim, ki v tej veliki azijski deželi od srca žele kar največ uspehov in napredka v prihodnjih letih.

JELO TURK

Po vseh krajih Gorenjske so smučarski tečaji. Na sliki: Učenci osemletke Lucijana Seljaka na tečaju v Torkliji

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik
— Odgovorni urednik Vojko Novak
— Tel. uredništva 475
— Uprava 367 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izdaja ob ponedeljkih, sredo in sobotah — Letna naročnina 900 dinarjev, mesečna 75 din

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Sivalni stroj Vam najboljše in najhitreje popravi v delavnici Omeje Ivan, Jelenov klanc, Kranj. Sprejemamo vajenca, moškega, za mešano trgovino, takoj ali pozneje. »Krvavec«, Šenčur 264

Vojaški zdravnik, neozemjen, išče sobo ali garsonijero, vseljivo takoj. Plačam vnaprej. Naslov v oglašnem oddelku 266

AMD Šenčur organizira tečaj za traktoriste. Prijave sprejema »Krvavec«, Šenčur 270

AMD Šenčur obvešča vse mopediste, da se vsrjšo izpiti vsako sredo ob 16. uri v prostorih gostilne »Jama« v Šenčurju 271

Ugodno prodam dvostanovanjsko hišo v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 274

Kupim kompletno krožno žago (cirkular) na vozu z elektromotorjem 8-10 KM ali posamezne dele za isto. Šetina Ivan, Zbilje 38, Slednik 276

50.000 din nagrade dam tistemu, ki izsledi brezvestnega šoferja osebnega avtomobila Volkswagen z začetno številko 150...3, ki je podrl mojo ženo, dne 12. decembra 1959 ob 19.10 zvečer na Laborah pri Kranju ter nato pobegnil. Šofer je ob nesreči izgubil ogledalo od avtomobila; le-to se nahaja na TNZ Kranj, Kozelj Franc, Cesta Staneta Žagarja 41, Kranj 246

Usnjeno rokavico, izgubljeno pred kino »Storžič«, dobi lastnik v oglašnem oddelku 287

Zapestno uro sem izgubila od Mraaka do hriba Tonklija v Podbrezjah. Prosimo proti nagradi vrniti v Podbrezje 84 288

Prodajam levi vzidljiv štedilnik. Naslov v oglašnem oddelku 289

»Primo«, novo, neregistrirano in italijansko žensko kolo z prestavami krasne modre barve, prodam. Franci Knific, Prebečevo 15 pri Kranju 280

Prodajam motorno kolo »Galeb«, novo, neregistrirano. Šenčur 9 291

Dekle zaposleno v trgovini, s celodnevno odsotnostjo išče v Kranju sobico. Naslov v oglašnem oddelku 292

Prodajam opremljeno sobo z lastnim vhodom dvema upokojencema ali kakoli osebi, ki je zaposlena. Ostalo ustmeno. Naslov v oglašnem oddelku 293

Dva poštema zakonca iščeta stanovanje ali sobo, proti nagradi 30 tisoč dinarjev in pomagala bi pri delu. Naslov v oglašnem oddelku 294

Iščem dekle, ki dela na 2 izmenih, za pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Šenčur 339 295

Učenca ali učenko, zdravo, močno in pošteno iz Kranja ali okolice takoj sprejememo. Manufaktura-konfekcija »Pri Kranjcu«, Cankarjeva 7, Kranj 296

Preključem št. bl. 41981 izdane-9a v Komisijiški trgovini Kranj dne 297

9. septembra 1959. Tepina, Pševska 3, Kranj 297

Zevnik Anka, preključem avtobusno legitimacijo izdano pri Transturistu in relaciji Mavčiče—Kranj, izgubljeno 20. 1. 1960 298

Prodajam parcelo z odobrenim načrtom enostanovanjske hiše z vodo in skladiščem na njem. Ponudbe oddati v oglašni oddelek pod »250.000« 299

OBJAVE

OBVESTILO

Obveščamo vse člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v petek, dne 29. t. m. ob 16.30 v klubskih prostorih v Kranju, Prešernova ulica št. 11/I predavanje

NOVELA KAZENSKEGA ZAKONIKA S POSEBNIM POUČENJEM NA KAZNIVA DEJANJA ZOPER NARODNO GOSPODARSTVO

Predaval bo tovariš PAVEL GANTAR, namestnik javnega tožilca v Kranju.

Vabimo vse direktorje, računovodje in druge vodilne osebe, funkcionarje organov upravljanja ter vse zainteresirane, da se udeležijo predavanja.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 25. in 26. januarja ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni cinemascop film »VISOKI TUJEC«; 26. januarja ob 14.30 ameriški barvni Walt Disneyev film »DEŽELE IN NAVADE«.

»TRIGLAV«, Primskovo: 26. januarja ob 19. uri »... KER VETER NE ZNA BRATI« angleški barvni vstavižen film — zaradi izredne dolžine filma cena vstopnicam zvišana za 10 din.

Naklo: 26. januarja ob 19. uri sovjetski film »LETIJO ZERJAVI«.

»RADIO«, Jesenice: 26. januarja ameriški barvni film »TRI URE DO ODLOČITVE«.

»PLAVŽ«, Jesenice: 26. januarja jugoslovansko-ital. barvni cinemascop film »NEVIHTA«.

Zirovnica: 27. januarja jugoslovansko-italijanski barvni cinemascop film »NEVIHTA«.

Davje-Mojstrana: 25. januarja jugoslovansko-italijanski barvni cinemascop film »NEVIHTA«.

Koroška Bela: 26. januarja japonski barvni film »STREHA JAPONSKA«.

Bled: 26. do 28. januarja jugoslovanski film »VIZA ZLA« — v glavnih vlogah: Ilija Džuvalekovič, Slobodan Perović, Metka Ocvirk, Aco Jovanovski — predstava vsak dan ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 26. januarja ob 20. uri ter 27. januarja ob 17.30 in 20. uri francoski film »MONT-PARNASSE«.

»SORA«, Škofja Loka: 26. in 27. januarja mehiški film »UPOR OBESENIH«.

»DOM«, Kamnik: 26. do 28. januarja jugoslovanski film »VRATA OSTANEJO ODPRTA«.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 10., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 25. JANUARJA

8.05 Med simfoničnimi pesmi in rapsodijami; 9.00 Naš podlistek — dr. Niko Čupanič: Spomini na slikarja Azbela I.; 9.20 Izbrali smo za vas; 10.10 Operne uverture ter intermezzi; 12.15 Radijska kmečka univerza — Nena Luzar: Otroci naj bo zaželen; 12.25 Nastopajo Zedovljani Kranjci; 14.25 Za šolarje — F. Filipič: Pohorski bataljon; 15.45 Meto Jovanovski: V senci novogradnje; 16.00 V svetlo opemih melodij; 17.10 Srečno vojašol 18.00 Radijska univerza: Astronavtika IV.; 18.15 Poje Slovenski oktet; 18.30 Športni tednik; 20.00 Portreti z Brodwaya — VIII.; 20.45 Kulturna kronika; 21.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske Filharmonije.

TOREK, 26. JANUARJA

8.05 Jutranji spored solistične glasbe; 9.20 Z našimi solisti v znanih operah; 11.30 Oddaja za otroke; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Janez Perovič: Izkoristimo zimski čas za sklepanje pogodb o sodelovanju; 12.25 Domače polke in valčki; 13.50 Dvosepi iz francoskih oper; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Naši popotniki za tujem — Karel Kos: Po švicarskih cestah, šolah in ustanovah; 16.00 Z glasbo v dobro voljo; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 Robert Schumann: Tretja simfonija v Es-duru op. 97; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 Razgovor o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Poje zbor Slovenske filharmonije p. v. Bogdana Babiča.

Kronika teh dni

● Na osemletki heroja Bračiča v Trzinu je v prvem polletju izdelalo 82,29 odstotkov učencev. Uspehi so v vseh razredih precej enaki, izredno slabi so le v obeh sedmih razredih. — Na osemletki heroja Grajzerja v Trzinu je v prvem polletju letos od 453 učencev izdelalo 349 ali 77,02 %. 103 učenci (22,98 %) niso izdelali, eden pa je neocenjen. Najboljši uspehi so v prvih štirih razredih, najslabši pa v šestem razredu, kjer je izdelalo le 50 odstotkov učencev. — Na Vajeniški šoli v Trzinu, ki ima dva oddelka (za čevljarstvo in kovinsko stroko), je od 56 dijakov izdelalo 34 ali 66 %. Ta uspeh je precej nižek predvsem zato, ker je precej dijakov, ki se vozijo od daleč, tudi z Golnika.

● Na Gimnaziji v Kamniku je v prvem polletju od 159 učencev izdelalo 114 ali 73 %. Najboljša sta III. b in I. b razred s 85 % uspehom.

● V kamniški klavnici, so v sredo odkupili 20 telet. Ker so te težko pri odkupu zaradi pomanjkanja mleka zmanjšali na 80 kg, bodo 16 telet zaklani doma. V kamniški mesnici bo torej te dni dovolj telečjega mesa. Nekaj telet je podjetje »Meso« uvozilo tudi od drugod.

● Občinski odbor Društva rezervnih oficirjev in podoficirjev je v januarju organiziral vrsto strokovnih predavanj, ki so zaradi velikega števila poslušalcev v veliki dvorani Doma.

● V Tovarni usnja v Kamniku so organizirali kuharski tečaj za mlada dekleta tovarniškega kolektiva. Tečaj traja že en mesec, vodi pa ga upravnica tovarniške menze Jožica Vratuša.

● Pred nedavnim so v Kamniku pokopali Frana Lipovca, šefa eksperimentalne tkalnice in Kamnika in člana upravnega odbora Tekstilnega inštituta v Mariboru. Smrt ga je ugrabila po močni bolezni v starosti komaj 47 let. Pokojni Fran Lipovec je bil odličan tekstilni strokovnjak in je do zadnjega poživljal delo v eksperimentalni tkalnici. Sodeloval je tudi v Turističnem društvu. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil zastopnik Društva tekstilcev Slovenije.

HK JESENCE BIL NA TURNEJI V INOZEMSTVU

V četrtek so se vrnili jeseniški hokejisti z enotedenske turneje po Švici, Franciji in Zahodni Nemčiji, kjer so odigrali štiri prijateljske tekme. Najprej so potovali v Svico in odigrali prvo tekmo v Langnau z istoimenskim hokejskim moštvom, ki je prvak II. švicarske lige. V enakovredni igri so zmagali po zasluzi Kanadčanov domačini s 4:3 (1:0, 1:1, 2:2). Iz Švice so potovali jeseniški hokejisti v Francijo, kjer so gostovali v ponedeljek zvečer. V Chamonixu jih je premagal HK Montblanc z 9:4 (1:1, 6:2, 2:1). Iz Francije so se vrnili v Svico, kjer so že v torek v Friedbergu premagali HK Gotteron, ki je član druge švicarske lige. Zmaga je bila toliko pomembnejša, ker sta igrala med Švicarji dva Kanadčana; rezultat 8:6 (1:3, 4:0, 3:3) za Jesenice. Iz Friedburga so potovali v Landsberg v Zahodno Nemčijo in se pomerili z istoimenskim moštvom, ki je na Jesenicah že gostoval. HK Landsberg, ki je član II. nemške zvezne lige, so premagali z visokim rezultatom 11:5 (2:3, 5:2, 4:0) in se vrnili domov dvakrat poraženi in kot dvakratni zmagovalci. V skupnem so na letošnji turneji dali 26, prejeli pa 24 golov. Posebnega priznanja so bili na turneji deležni Klinar, Valentar in Tišler. Sodnik Božič, ki je sodil dve tekmi, se je predvsem pohvalil o izjavi o strokovnosti inozemskih sodnikov, medtem ko so igralci v glavnem mnenja, da so inozemska moštva na priznani višini predvsem po zasluzi Kanadčanov. Teh je toliko v posameznih moštvih, da lahko med seboj igrajo tekme. Računati je namreč treba, da je samo v Švici okrog 240 hokejskih klubov. Prepričani smo, da bo letošnja turneja v inozemstvu, ki je izpadla po rezultatih in organizaciji pozitivno, veliko pripomogla k poteku drugega dela tekem za državno prvenstvo.

ORIENTACIJSKI TEK BO NA BLEDU

Pred dnevi se je v Kranju sestal upravni odbor predavateljev predvojaške vzgoje okraja Kranj. Na sestanku je bil navzoč tudi inšpektor Glavnega odbora predavateljev predvojaške vzgoje LR Slovenije tov. Piculin. Mimo tekočih nalog in

TELESNA KULTURA

problemov predvojaške vzgoje na Gorenjskem, so govorili tudi o pripravah izvedbe dveh pomembnejših tekmovalnih v orientacijskem teku pripadnikov predvojaške vzgoje. Republiško tekmovanje bo na Bledu dne 22. maja letos, na katerem bodo za vsak okraj nastopile 3 ekipe, in sicer visoko-šolske, šolske in kmečke mladine. Zmagovalci se bodo potem udeležili še zveznega orientacijskega tekmovalja, ki bo 1. oktobra letos, prav tako na Bledu. —an

NA DNEVNEM REDU VRSTA TEKMOVANJ

V petek popoldan je imel Občinski strelski odbor Kranj svojo I. redno sejo po skupščini, na kateri je bila edina točka dnevnega reda — predvidena tekmovalja. Le-teh bo precej. Sklenili so, da bo prvo občinsko tekmovalje po liga sistemu v nedeljo, 31. januarja, in sicer za člane. Mladinci bodo nastopili 7. februarja. Dne 14. II. bo prvo tekmovalje za »ZLATO PUŠČICO«, 21. februarja pa spet liga tekmovalje za pionirje in članice. Za vsa ta tekmovalja, ki bodo izvedena na Primskovem, je med strelci kranjske občine izredno zanimanje. —an

OBČNI ZBOR AMD KRANJ

KRANJ, 24. januarja. — Simoči je bil v restavraciji Iskra redni letni občni zbor AMD Kranj. Poleg številnih članov so se zbora udeležili tudi predsednik Oblo Kranj Franc Puhar, komandant kranjskega garnizona Dušan Trbovič in drugi.

V poročilu upravnega odbora je bilo med drugim poudarjeno, da so bile komisije zelo delavne, med njimi zlasti šolska in športna komisija.

NAJMLAJŠI SO NAVDUŠILI

V soboto zvečer, 23. januarja je TVD Partizan Strazišče priredil redno letno akademijo, ki si jo je ogledalo nad 300 gledalcev.

Najprej se je občinstvu predstavil ženski podmladek, ki je prikazal osnovne vaje na bleznah. Moški podmladek pa je prikazal igro z žogo »Hitrejši zmaga«, ki je gledalce zelo navdušila. Pionirke so ponovile vajo z Zveznega zleta Partizana v Beogradu, pionirji pa so prikazali, da že zelo dobro ob-

vladajo preskoke čez konja. Mladinke in mladinci so nastopili pred občinstvom dvakrat. Mladinke s prosto vajo in vajami na bradli, mladinci pa na bradli. Za konec pa so mladinke in mladinci nastopili z vajami v parterju, ki jo je vsak sam sestavil. Mladinci so nato z raznimi preskoki in skoki z odskočne deske pokazali, da jim tudi akrobatika ne dela preglavic. —ar

MLADINCI SO TEKMOVALI

Kranj, 24. januarja. — Danes dopoldne so bile v Kranju v organizaciji smučarskega kluba Triglav iz Kranja, tekme v smučarskih tehnikah za starejše in mlajše mladince. Na startu se je pojavilo kar lepo število tekmovalcev. Progi za starejše mladince in mlajše mladince je tokrat pripravil znani tekač Gašper Kordež.

Rezultati so bili naslednji: Starejši mladinci 10 km — Vinko Grašič (Triglav) 36:59,00; Alojz Zumer (Triglav) 37:51,00. Mlajši mladinci — Praprotnik (Triglav) 18:17,00; Tišov (Bohinj) 19:35,00.

Organizacija tekmovalja je bila dobra.

IZ JAMNIKA DO KROPE

Kropa, 24. januarja. — Danes so bile zanimive sankarske tekme na 4 km dolgi progi iz Jamnika do Kroke, ki jih je organizirala sindikalna podružnica tovarne »Plamen« skupno z TVD Partizan Kropa. Na startu, ki je bil na glavnem trgu v Kropi je bilo vse živo gledalcev, ko so po 11. uri začeli prihajati prvi tekmovalci.

Rezultati — člani nad 35 let: 1. Miha Rogelj, 2. Franc Praprotnik, 3. Ciril Rozman; člani do 35 let: 1. Franc Mohorič, 2. Albin Kordež, 3. Viktor Bešter itd. Tekmovalje s tradicionalnimi oglaškiimi sankami: 1. Franc Kordež, 2. Janko Bešter, 3. Franc Zaberle itd. Speciale tekmovalne sani: 1. Anton Peternel, 2. Matevž Železnik itd. Med članicami je bila zmagovalka Tina Praprotnik, med upokojenci pa Jože Berce.

SANKARŠKE TEKME NA JESENICAH

Jesenice, 24. januarja. — Sankarski klub Jesenice je danes dopoldne organiziral medkluške sankarske tekme. Proga je potekala iz planote pod Golico do Jesenic. Dolga je bila 2000 m z 240 m višinske razlike. Na startu se je zbralo veliko število tekmovalcev iz naslednjih klubov: Jesenice, Bohinja, Zirovnice, Begunj, Kropa in Mojstrana.

Rezultati: člani — Julij Ulčar (J) 8:04,8; članice — Jožica Klinar (J) 8:37,5; mladinci — Zupan (B) 8:17,1 in mladinke — Robič (B) 8:55,0.

ROKOMETNI SODNIKI SO ZBOROVALI

Kranj, 24. januarja. — Pretekli teden so imeli I. redni letni občni zbor tudi rokometni sodniki Gorenjske. Sprejeli so pomemben sklep, da bodo letos vključili v svoje vrste še več rokometnih sodnikov.

Pravni nasveti

B. J. Jesenice

Vprašanje: V lamskem letu ste vzeli na stanovanje podstanovalec L. P. Sedaj je isti brez vaše vednosti vzeli na stanovanje K. J. Zanima vas, ali lahko odpoveste namerno pogodbo podstanovalecu.

Odgovor: Po 157. členu Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16/59) podstanovalec ne sme dati stanovanjski prostor, ki ga uporablja, drugemu niti v celoti niti deloma v uporabo. Ker je bila kršena podstanovalevska pogodba, le-to lahko odpoveste, seveda z upoštevanjem odpovednega roka.

Z. F. Škofja Loka

Vprašanje: Leta 1952 je prišlo do zakonske razveze z vašim možem. Zanima vas, ali ste upravičeni do dedovanja njegovega premoženja v primeru njegove smrti.

Odgovor: Po 27. členu Zakona o dedovanju (Uradni list FLRJ, št. 20/55) dedna pravica med zakoncema preneha z razvezo ali z razveljavitvijo zakona. Zakonec nima dedne pravice: 1. če je zapustnik vložil tožbo za razvezo zakona; pa se po zapustnikovi smrti ugotovi, da je bila tožba utemeljena; 2. če je njegov zakon z zapustnikom razglašen za neobstoječ ali če se razveljavi po zapustnikovi smrti iz vzroka, za katerega je preživel zakonec ob sklenitvi zakonske zveze vedel.

V. R. M. E

Pričakovati je hujših ohladitev, medtem ko bo vreme stanovitno — lepo.

UPRAVA PODJETJA »PEKARNE« KRANJ

RAZPISUJE MESTO BLAGOVNEGA KNJIGOVODJA

Pogoji:

Potrebno kvalifikacijo z najmanj dve leti prakse v blagovnem knjigovodstvu ali podobno v gospodarskih organizacijah. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja »Pekarne« Kranj do 5. februarja 1960 z kratkim življenjepisom in opisom dosedanje zaposlitve.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

»KOVINAR« — KRANJ — razpisuje delovno mesto

SKLADIŠČNIKA SUROVIN

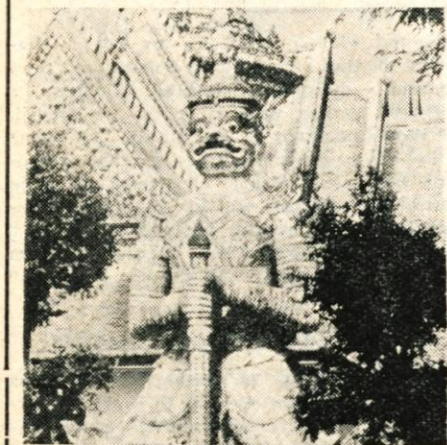
Pogoji: da ima kvalifikacije skladiščnika iz kovinske stroke. Ponudbe poslati na Upravo podjetja do 15. februarja 1960.

Tržičani in okoličani

»Glas Gorenjske« otvarja s ponedeljkom, 25. januarja svojo podružnico tudi v Trzinu, in sicer v prostorih Turističnega društva, Cesta JLA 3, telefon štev. 255. Podružnica bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure.

V podružnici lahko naročite »GLAS GORENJSKE«, javljate spremembo naslova, plačujete naročnino, oddajate male oglase, dobite informacije o malih oglaših, naročate druge objave v listu in oddajate vsa mnenja in pripombe k pisanju lista.

Uprava »Glasu Gorenjske«

WALT DISNEY: DEŽELE IN NAVADE

Beograjsko podjetje »Morava-film« je v repertoar za l. 1960 vključilo tudi nekaj dokumentarnih filmov iz serij o življenju v naravi in o mestih ter ljudeh in običajih, ki žive v njih. Iz prve serije (»Življenje v naravi«) bomo videli filme PRERIJA, KI IZGINJA, PERRY in ZAKON DIVJINE, iz druge serije (»Ljudje in kraji«) pa film DEŽELE IN OBČAJI. Ta film je v teh dneh že na sporedu v kramjskem Storžiču.

Film DEŽELE IN OBČAJI je sestavljen iz treh krajših barvnih dokumentarnih filmov (Sardinija, Siam in Arizona), ki prikazujejo karakterističnosti ljudi in krajev, v katerih žive.

SARDINIJA — Film prikazuje njen položaj v Sredozemlju, s kamniti trdnjavami, ki so nekdanje branile deželo pred invazijo. Mirno prebivalstvo, ki goji ovce, tke, barva in izdeluje lepše tkanine na prastari način. Tradicionalne igre, noše in mnoge stare običaje, ki so se tu še obdržali. Gigantski in dramatični lov na tune, od katerega so odvisna njihova življenja.

SIAM — Prikazuje živopisno zemljo, prepredeno z množico kanalov, in težko življenje tamkajšnjega prebivalstva v času monsunskega deževja. Pri njihovih težkih delih jim veliko pomagajo sloni. Spoznamo tudi Bangkok s kraljevo rezidenco na obali reke Menam.

ARIZONA — Zelo zanimiv dokumentarni film o dresiranih ovčarskih psih, ki odlično zamenjujejo ljudi in pazijo, da se ogromna črta ovac preseli na oddaljene kraje.

Naše slike prikazujejo le nekaj posnetkov iz tega odličnega dokumentarnega filma, ki bi ga zlasti nihče od mladih ne smel zamuditi.

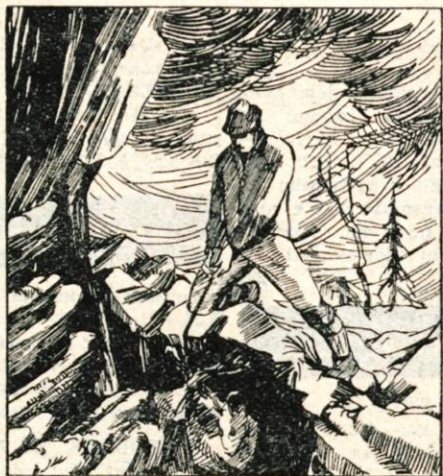
STONE SVETINA LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

28.

Pozno v noč je sedel ob ognju, se sušil in gledal igro ognjenih zubljev, ki so se prasketaje stapljali v ogenj. Neko povsem novo, pretresujoče čustvo ga je obšlo. »Ljubim jo,« je pomislil, »ljubim jo od prvega trenutka.« Potem se je spomnil, da je Minka lovčeva hči, spomnil se je strahu v njenih očeh in prepada v glasu starega lovca. Postalo mu je grenko in neutolažljiva žalost ga je obšla. Lovci so mu ubili očeta. V kateri grapi leže njegove kosti? Na temenu Ostrega vrha se je zaklel, da ga ne premamijo dekliske oči, preden ne bo maščeval očeteve smrti.

29.

Medla svetloba je zarisala novo jutro na okno. Boštjan je že odšel po gamsa v Medvedje peči. Prinesel ga je do kočice in ga z vrvjo spustil v bližnjo vrtačo. Nato je pospravil v kočici, skuhal žgancev in čaja.

Minka ga je sedečega pri ognju motrila skozi priprte veke. Kako je širokopleč in močan. Vzbuja je zaupanje in mir.

Razveselila se je, ko je zagledala na stolu ob sebi svojo suho obleko. Prav takrat se je Boštjan obrnil. Prisrčno sta se pozdravila.

30.

Minka je vstala in se napravila, potem pa se je vsedla k ognju k Boštjanu. Zunaj je tulil vihar in gore so bile zavite v snežno mečavo. Morala sta ostati v koči, čeprav je Minko zelo skrbelo, kaj se je zgodilo z očetom. Toda Boštjan jo je znal pomiriti. Potem sta jedla in se zapletla v razgovor.

Boštjan ji je pripovedoval o svoji trpki mladosti. Z 11 leti je izgubil očeta, ki mu je prvi usmeril korak v naravo. Doma je bilo troje otrok in mati ga je kmalu poslala služiti k bogatemu kmetu, sorodniku, kjer so samo molili in ga pretepali. Zato je pobegnil.

Zgodba o raku se nadaljuje

»Neverjetna zgodba« se še vedno nadaljuje. Pred komisijo samih zdravstvenih strokovnjakov prihajajo vsak dan novi zanimivi primeri bolnikov, ki so raka pričeli zdraviti s petrolejem. Tako je v teh dneh prišel tudi P. J. iz Splita. Septembra lani so zdravniki ugotovili, da ima raka na želodcu. Niti operirati ga ni bilo več vredno. Bolnik je bil obsojen na smrt. Po jemanju petroleja se je bolnik le toliko opomogel, da je sam dopotoval v Zagreb na pregled k omenjeni zdravniški komisiji.

ŽEPNA ŠČETKA

Prva vojvodinska ščetarska druga, iz Novega Sada je izdelala žepno ščetko, ki bo nedvomno uporabna zlasti na poti, na delovnem mestu, pa tudi drugod. Ščetka ima dlake pritrjene v plastično snov, spravljen pa je v votlem ročaju, iz katerega jo potegnemo s trakom.

NADOMESTEK ZA LESENE ŽELEZNIŠKE PRAGOVE

Ing. Živadin Radojković iz Beograda je dal patentirati armiran prednapeti betonski prag s prožno zvezo. Konstrukcija tega betonskega praga je taka, da bo verjetno izpodrinil dosedanje lesene na železniških progah. Znano je, da porabi železnica gore lesa za te prago, ki jih je treba pogosto menjavati kljub vrsti impregniranih postopkov. Ta izum bo omogočil velik prihranek lesa, hkrati pa bodo armiranobetonski pragovi običajno dlje časa služili svojemu namenu.

petroleja. Klinike in oddelki posameznih bolnišnic raziskujejo delovanje petroleja. Nekatere tovarne zdravil analizirajo posamezne frakcije petroleja. Vsak dan se javlja vedno več ljudi, ki jim je petrolej

pomagal, terenska služba zdravnikov beleži nove in nove primere, zato lahko upravičeno pričakujemo, da bomo toliko pričakovani odgovor dobili v relativno kratkem času. Za to »petrolejsko zgodbo« se danes zelo zanimajo tudi v inozemstvu. Prof. dr. Vladimir Bazala iz Zagreba, ki je predsednik Sekcije za raka v Mednarodnem društvu za raziskovanje in preprečevanje bolezni civilizacije meni, da je že zadostno število primerov, ki dokazujejo, da petrolej pozitivno deluje na raka. Oktobra letos bo predsedoval v Baden-Badenu, kjer bo imel referat o zdravljenju raka s petrolejem.

Generalićeva slikarska dela navdušujejo

Ivan Generalić, kmet-slikar, ali bolje rečeno, slikar-kmet (tako ga je imenoval francoski kritik) iz Hlebine, se je te dni vrnil iz 20-dnevnega potovanja iz glavnega mesta Belgije Bruxellesa. Bruxelles je Generaliću prinesel še eno odklikovanje. Njegova zbirka 40 del se je vrnila iz Belgije zelo »opustošena«.

»Hoteli so mi odkupiti še nekatere slike, pa sem dvignil ceno, da bi jih čim manj prodal. Od slik, ki so del mojega življenja, se vedno težko ločim. Mislim, da kupca ne bom nikoli zadovoljil.«

Generalić je že pričel z novim delom: slikanje vaških interiorov. Že je dobil nove ponudbe. Že letos bo na poziv newyorške narodne

»Oprosti, prekiniti moram, ker moj mož sproti računa, kako drag bo najin pogovor«

»Hvala, hvala! Prijateljica, več, med tem se mi je že posušilo«

galerije umetnosti odšel v Ameriko.

Ali bo njegovo originalno slikarsko delo na steklo navdušilo tudi strokovnjake na oni strani oceana?

Izotopi merijo gladino

Skupina strokovnjakov jugoslovanskega podjetja za avtomatizacijo in elektroniko »PAE« je izdelala napravo, ki s pomočjo radioaktivnih izotopov meri gladino tekočine v zaprtih posodah. Naprava deluje na osnovi slabljenja radioaktivnega sevanja v tekočini, katere gladino merijo. Isto podjetje je izdelalo tudi avtomatiziran vrtačni stroj.

Isaac Asimov

27

Feklene kletke

»Tu v kuhinji smo na varnem,« je odvrnil Baley. »Prosim te, da prepustiš vso zadevo meni.«

Baley se je previdno obrnil in tako pogledal, kakor da bi kuhinjo prvikrat videl.

Videl je na tisoče ljudi. Kakšna kapaciteta povprečne kuhinje? Nekoč je videl številko. Dva tisoč dvesto, je premišljeval. Ta kuhinja pa je bila dvakrat večja.

Ali naj predpostavim, da nekdo krikuje: »Robot!« Vzplamtel bi spontan upor, tako v kuhinji, na hodnikih in dvigalih. Med kosilom niso imeli ljudje toliko smisla za humor in lastnost za humor se je kaj hitro sprevrgla v nekaj zelo resnega.

Toda načrtni upor je bil popolnoma nekaj drugega. Tudi tisti, ki planirajo upor, bi bili tukaj v kuhinji v pasti ogromnega prostora, ki je napolnjen z ljudmi. Ko bi začeli leteti krožniki in pokati mize, ne bi bilo lahko pobegniti. Sto in sto ljudi bi tu našlo smrt in tudi organizatorji upora bi bili lahko med njimi.

Tukaj so prav gotovo planirali, da naj bi vzplamtel upor na mestnih ulicah, v nekem relativno ozkem prehodu. Panika bi polagoma kipel vzdolž zavojev ceste in njima bi ostalo dovolj časa, da pobegneta po nekem stranskem prehodu; ali po stopnicah proti lokalni cesti, po kateri bi prišla na višji nivo in izginila.

Baley se je počutil, kakor da je v pasti. Gotovo so bili tu še drugi, samo da so čakali zunaj. Prav gotovo bodo zasledovali Baleyja in R. Daneela do določenega mesta, kjer bo eksplodiral upor.

R. Daneel je rekel: »Zakaj jih ne bi aretirala?«

»To bi povzročilo upor. Ti poznaš njihove obraze, mar ne? Ne boš jih pozabil?«

»Tak kakor sem, ne morem ničesar pozabiti.«

»Potem jih bomo že enkrat drugič polovili. Sedaj bomo poskušali pobegniti iz njihove mreže. Sledi me. Delaj točno tisto, kar bom delal sam.«

Vstal je, pazljivo je obrnil svoj krožnik in ga postavil na premično ploščo, na kateri je krožnik tudi prišel. Vilice je spravil

v vdolbino v pregradi. R. Daneel je točno posnemal njegove gibe. Krožniki in pribor so izginili.

R. Daneel je rekel: »Tudi oni vstajajo.«

Nič zato. Čutim, da se nama ne bodo preveč približali. Vsaj tukaj ne. Stopila sta v vrsto in se počasi pomikala proti izhodu, kjer so ljudje ponovno jemali svoje žetone.

Baley je zrl v zamegljeno paro v kuhinji in poslušal hrup. V tem se je z neskladno ostrino spomnil obiska mestnega zoološkega vrta, ko je bil Ben star šest ali sedem let. Ah, kako čas hitro beži.

Baley je bil zelo vznemirjen. Pred tem ni videl niti mačke niti psa. In še povrh vsega, tu je bila kletka s pticami. Ta prizor ga je fascinalal.

Prav gotovo je nekaj posebnega v prizoru živih bitij, ki se mečejo skozi zrak, nekaj kar človeka privlači. Bilo je prav v času, ko so hranili vrabce. Čuvaj jim je metal razdrobljen ječmen. (Človeška bitja so se navadila na kvasove nadomestke, toda živali, na neki način bolj konzervativne, so lahko jedle samo naravno hrano.)

Vrabci so se zbrali, s krili so tiščali drug drugega...

V tem je bila stvar. To je bila slika, ki mu je stopila v glavo, ko je pogledal kuhinjo, ki jo je zapuščal. Vrabci na skupnem hranilniku. Misel je bila odvrtna. Čutil je, da mora biti nek boljši način.

Kakšen boljši način? Kaj ni prav v tem načinu? Nikoli prej se ni mučil s tem vprašanjem.

Hitro je rekel R. Daneel: »Ali si pripravljen?«

»Pripravljen sem, Elijah.«

Zapustila sta kuhinjo, toda kako bosta uspela pobegniti naprej, je bilo odvisno od Baleyja.

Obstaja igra, ki se jo igrajo otroci. Imenujejo jo: »Beg preko premičnih trakov.« Pravila te igre so se v malenkostnih razlikovalih v raznih mestih, toda v osnovi so bila vedno ena in ista. Deček iz San Francisa se je brez težav priključil igri dečkov v Kairu.

Cilj igre je v tem, da nekdo dospe od točke A do točke B na hitrem mestnem prevoznem sistemu in to na ta način, da se mora »vodja« poskusiti otrestiti, kolikor je mogoče, čim več zasledovalcev. Vodja, ki prispe na določeno mesto popolnoma sam, je zmagovalček; kakor tudi zasledovalec, ki se ga nihče ne more znebiti.

Ta igra se običajno odvija v času večerne gneče, ko veliko ljudi odhaja iz službe in je zaradi tega veliko bolj komplicirana. Vodja začne igro s tem, da začne teči gori in doli po trakovih za pospeševanje. Vedno mora storiti nekaj nepričakovanega: dolgo časa stati na določenem traku in potem nenadoma skočiti v katerokoli smer. Le-ta teče preko nekaj trakov, a potem zopet obstane in čaka.

Zasledovalec, ki bi zaradi neopreznosti stekel le en trak predaleč ali se ustavil en trak prezgodaj, bi izginil z veliko brzino pred ali za vodjem. Predno bi dojel svojo napako, bi vodja že izgubil iz vida. Spretni vodja pa bi v tem primeru njegovo napako samo še povečal, ko bi se začel gibati v nasprotni smeri.

Eno izmed določil teh pravil še poveča zahtevnost igre. Vodja se povzpne na lokalne vlake ali na eksprese, in nenadoma na drugi strani izstopi. Velja pravilo, da je igra unfair, če se vodja popolnoma izogiba vlakom ali pa nasprotno, da se preveč časa na njih zadržuje.

Privlačnost igre vsekakor ni lahko razumljiva odraslemu človeku, še posebno tistemu, ki se ni nikoli v mladosti ukvarjal s »tekmo preko trakov«. Redni potniki zelo grobo postopajo z igralci, ker se le-ti neizbežno zaletujejo vanje. Tako policija, kakor starši, jih kaznujejo. Ne mine leto dni, da ne bi v tej igri našlo smrt štiri ali pet dečkov. Veliko jih je poškodovanih in tudi nedolžni opazovalci utrpijo večje ali manjše telesne poškodbe.

Kljub temu pa niso uspeli razgnati skupine tekmovalcev preko trakov. Čim večja je bila nevarnost; tekmovalci so imeli največ vredno nagrado: občudovan je v očeh svojih prijateljev. Uspešni tekmovalci se je lahko hvalili na vsa usta in kdor je poznal »vodjo«, je bil junak dneva.

Elijah Baley se je sedaj z zadovoljstvom spomnil, da je bil nekoč dober tekač preko trakov. Vodil je skupino dvajsetih dečkov iz sekcije Course, vse do meje Queensa. V teku dveh ur, neumorno in brez odmora, se je otresel tudi najbolj vnetih zasledovalcev in prišel popolnoma sam na določeno mesto. O tej tekmi se je govorilo več mesecev.

Baley je bil sedaj star že štirideset let. Več kakor dvajset let ni tekal preko trakov, toda še vedno se je spomnil nekaterih trikov. To kar je izgubil v gibljivosti, je pridobil v drugem pogledu. Bil je detektiv. Nihče drugi, razen kakšen drugi detektiv, ki bi imel prav toliko izkušenj, kakor on, bi mogel poznati mesto tako dobro kakor sam, poznati skoraj vsako uličico.